

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

DƯƠNG THỊ NGỌC THƯƠNG

NÂNG CAO THU NHẬP
CHO HỘ NÔNG DÂN NGHÈO TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN VĨ NHAI TỈNH THÁI NGUYÊN

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2016

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

DƯƠNG THỊ NGỌC THƯƠNG

NÂNG CAO THU NHẬP
CHO HỘ NÔNG DÂN NGHÈO TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN VĨ NHAI TỈNH THÁI NGUYÊN

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 60.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN THỊ TÓ QUYÊN

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản luận văn là công trình nghiên cứu khoa học độc lập của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nêu trong luận văn là trung thực và có nguồn gốc rõ ràng, những kết luận khoa học của luận văn chưa từng được công bố trong bất cứ công trình nào trước đây.

Thái Nguyên, tháng 11 năm 2015

Tác giả luận văn

Dương Thị Ngọc Thương

LỜI CẢM ƠN

Tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn đến Ban Giám hiệu, toàn thể các thầy cô giáo Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên đã nhiệt tình giảng dạy, truyền đạt kiến thức trong quá trình tác giả theo học tại trường và tạo điều kiện thuận lợi nhất để giúp tác giả trong thời gian học tập và nghiên cứu nhằm hoàn thành chương trình Cao học.

Với tình cảm trân trọng nhất, tác giả luận văn xin bày tỏ sự cảm ơn chân thành, sâu sắc tới TS. NGUYỄN THỊ TỐ QUYÊN vì sự tận tình hướng dẫn, giúp đỡ tác giả trong quá trình thực hiện luận văn.

Xin chân thành cảm ơn Ban Lãnh đạo cùng bạn bè đồng nghiệp trên địa bàn huyện Võ Nhai, tỉnh Thái Nguyên đã giúp đỡ và tạo điều kiện cho tác giả trong việc thu thập số liệu để hoàn thiện bản luận văn này.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 11 năm 2015

Tác giả luận văn

Dương Thị Ngọc Thương

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG	vii
DANH MỤC BIỂU ĐỒ	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu	1
2. Mục tiêu nghiên cứu đề tài	2
3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu	3
4. Những đóng góp mới của đề tài luận văn	3
5. Kết cấu của luận văn	4
Chương 1. LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ THU NHẬP VÀ NGHÈO ĐÓI	5
1.1. Cơ sở lý luận	5
1.1.1. Lý luận về hộ nông dân	5
1.1.2. Lý luận về thu nhập	7
1.1.4. Một số vấn đề lý luận về nghèo đói và hộ nông dân nghèo	15
1.2 Cơ sở thực tiễn về nâng cao thu nhập của nông dân nghèo	21
1.2.1. Kinh nghiệm về nâng cao thu nhập cho nông dân nghèo ở một số nước trong khu vực	21
1.2.1. Kinh nghiệm về nâng cao thu nhập cho nông dân nghèo ở một số đại phương ở nước ta	24
1.2.2. Một số bài học rút ra cho địa bàn nghiên cứu	29
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ĐỀ TÀI	32
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	32
2.2. Phương pháp nghiên cứu	32

2.2.1. Chọn điểm nghiên cứu	32
2.2.2. Phương pháp thu thập thông tin	33
2.2.3 Phương pháp tổng hợp và xử lý thông tin.....	35
2.2.4 Phương pháp phân tích số liệu	36
2.3 Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	38
2.3.1. Nhóm chỉ tiêu phản ánh về chủ hộ nông dân.....	38
2.3.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh thu nhập của nông hộ.....	38
Chương 3. THỰC TRẠNG THU NHẬP CỦA HỘ NÔNG DÂN NGHÈO HUYỆN VÕ NHAI, TỈNH THÁI NGUYÊN HIỆN NAY.....	40
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu - huyện Võ Nhai, tỉnh Thái Nguyên	40
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	40
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội	41
3.1.3. Đánh giá chung về điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội của huyện Võ Nhai.	44
3.2. Thực trạng về thu nhập của hộ nông dân nghèo trên địa bàn huyện Võ Nhai, tỉnh Thái Nguyên.....	46
3.2.1. Một số đặc điểm cơ bản về hộ nông dân đã điều tra trên địa bàn huyện Võ Nhai, tỉnh Thái Nguyên.....	46
3.2.2. Thực trạng về thu nhập của hộ nông dân nghèo trên địa bàn huyện Võ Nhai, tỉnh Thái Nguyên.....	52
3.2.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến thu nhập hộ của hộ nông dân nghèo huyện Võ Nhai, tỉnh Thái Nguyên.....	66
3.3. Đánh giá những kết quả đạt được trong việc nâng cao thu nhập cho các hộ nông dân tại huyện Võ Nhai, tỉnh Thái Nguyên	76
3.3.1. Những kết quả đạt được	76
Từ việc phân tích 180 hộ nông dân thuộc 3 xã của huyện Võ Nhai có thể rút ra một số kết luận sau:.....	76
3.3.2. Hạn chế.....	77

3.3.3. Nguyên nhân của hạn chế	78
Chương 4. GIẢI PHÁP NÂNG CAO THU NHẬP CHO HỘ NÔNG DÂN NGHÈO TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN VĨ NHAI, TỈNH THÁI NGUYÊN	79
4.1. Quan điểm, mục tiêu và định hướng phát triển.....	79
4.1.1. Quan điểm nâng cao thu nhập cho hộ dân	79
4.1.2. Mục tiêu phát triển kinh tế huyện Võ Nhai, tỉnh Thái Nguyên	84
4.2. Giải pháp nhằm nâng cao thu nhập của hộ nông dân nghèo huyện Võ Nhai, tỉnh Thái Nguyên.....	86
4.2.1. Tạo điều kiện để các hộ nông dân nghèo tiếp cận với sản xuất hàng hoá	86
4.2.2. Nâng cao trình độ học vấn và lao động của hộ nông dân nghèo	87
4.2.3. Tạo điều kiện cho người nghèo tiếp cận nguồn vốn vay để đầu tư vào sản xuất nhằm tạo ra nhiều chủng loại hàng hoá có chất lượng	89
4.3. Một số khuyến nghị.....	90
4.3.1. Đối với nhà nước.....	90
4.3.2. Đối với chính quyền cơ sở	91
4.3.3. Đối với các hộ nông dân	91
KẾT LUẬN	92
TÀI LIỆU THAM KHẢO	94

DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT

BQ	: Bình quân
DT	: Dân tộc
GD-ĐT	: Giáo dục - đào tạo
HD	: Hoạt động
KH-KT	: Khoa học - kỹ thuật
LT-TP	: Lương thực - thực phẩm
NLKH	: Nông lâm kết hợp
SX	: Sản xuất
SXKD	: Sản xuất kinh doanh
TP	: Thành phần
TTL	: Thông tin liên lạc
UBND	: Ủy ban nhân dân

DANH MỤC BẢNG

Bảng 2.1: Phân phối mẫu nghiên cứu	34
Bảng 3.1: Tốc độ tăng trưởng kinh tế huyện Võ Nhai năm 2014.....	42
Bảng 3.2: Thông tin cơ bản về chủ hộ điều tra	46
Bảng 3.3: Đặc điểm về điều kiện sản xuất của các hộ điều tra năm 2014.....	47
Bảng 3.4: Tình hình sản xuất theo cơ cấu hộ thuộc các dân tộc trên địa bàn nghiên cứu.....	49
Bảng 3.5: Thực trạng chăn nuôi tại các hộ nông dân nghèo trên địa bàn huyện Võ Nhai, tỉnh Thái Nguyên.....	50
Bảng 3.6: Thực trạng tổng thu của hộ điều tra năm 2014 (tính bq 1 hộ).....	55
Bảng 3.7: Thu và cơ cấu khoản thu từ nông nghiệp của các nhóm hộ (tính bq 1 hộ điều tra)	56
Bảng 3.8: Thu và cơ cấu các khoản thu từ sản xuất lâm nghiệp các nhóm hộ điều tra năm 2014 (tính bình quân 1 hộ).....	58
Bảng 3.9: Chi phí sản xuất nông nghiệp bình quân 1 hộ trên địa bàn huyện Võ Nhai, tỉnh Thái Nguyên năm 2014.....	60
Bảng 3.10: Thực trạng chi tiêu của hộ điều tra năm 2014 (tính bq 1 hộ điều tra)	64
Bảng 3.11: Thực trạng tiết kiệm của hộ nông dân nghèo huyện Võ Nhai, tỉnh Thái Nguyên năm 2014 (tính BQ 1 hộ).....	65
Bảng 3.12: Kết quả hồi quy các yếu tố ảnh hưởng đến thu nhập của hộ nghèo tại huyện Võ Nhai - Tỉnh Thái Nguyên	74

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1. Tỷ lệ hộ nghèo theo thành phần dân tộc.....	67
Biểu đồ 3.2. Làm nông và thành phần dân tộc của chủ hộ	68
Biểu đồ 3.3. Trình độ học vấn và giới tính của chủ hộ	68
Biểu đồ 3.4. Tỷ lệ hộ nghèo phân theo giới tính chủ hộ.....	69
Biểu đồ 3.5. Số người phụ thuộc và tình trạng của hộ gia đình.....	69
Biểu đồ 3.6. Làm nông và tình trạng của hộ gia đình.....	70
Biểu đồ 3.7. Đi làm xa và tình trạng của hộ gia đình	71
Biểu đồ 3.8. Tình trạng hộ gia đình và sở hữu đất.....	72
Biểu đồ 3.9. Tình trạng hộ gia đình và có đường ô tô	72
Biểu đồ 3.10. Vốn vay và tình trạng của hộ gia đình.....	73